

[Helge Larsen.]

mærkninger i formiddags, vende mig til det egentlige, som jeg skal sige nogle ord om. Hvad angår det arbejde, der er udført af folketinget i vinter, ligger det jo sådan, at to grupper af lovforslag, helhedsløsningen og jordlovsforslagene, i særlig grad har præget arbejdet. Begge sæt af lovforslag har mødt en hård opposition, og også det vil naturligvis præge erindringen om folketingsåret 1962-63. For det radikale venstre vil de to sæt lovforslag stå som udtryk for, at en samfundsmæssig løsning af store og påtrængende problemer har været mulig trods en hård modstand fra venstre og de konservative, og det er med tilfredshed og med stolthed, jeg noterer, at det radikale venstre har bidraget væsentligt i det samarbejde, der er resulteret i dette lovgivningsarbejde. For det radikale venstre har det altid været en grundlæggende politisk tanke, at særinteresser må vige for samfundshensyn, og at man ikke må anlægge en snæver, klasseegoistisk vurdering, men skal se tingene ud fra, hvad der tjener helheden bedst. Jeg nævner dette, fordi der i de seneste måneder har været så mange, der har interesseret sig for det radikale venstres ve og vel og for dets politiske placering. Det er jo også morsommere at beskæftige sig med andres forhold end med sine egne, selv om det ofte fører til, at man let ser den bekendte splint i næstens øje og ikke bliver opmærksom på bjælken i sit eget.

Netop ud fra den grundlæggende tanke, at særinteresser må vige for samfundshensynet, er og må det radikale venstre være placeret på venstre side af midterlinjen i dansk politik. Vi må som et ikke socialistisk venstreparti bestandig arbejde på at tilpasse lovgivningen, så den stadig svarer til samfundets udvikling. Gør vi ikke det, så vil lovgivningen ikke være ramme om det samfund, der er, men om et samfund, der har været, og i så fald er lovgivningen konservativ; den bliver et værn om noget fortidigt, om særinteresser, om man vil, for særinteresser vil som oftest være levn fra fortidige samfundsforhold.

Helhedsløsningen og jordlovene er for os radikale et vidnesbyrd om den rette tilpasning af lovgivningen til nye samfunds- og produktionsformer, og jeg skal nærmere belyse det med et par bemærkninger.

Gennem 1950erne og begyndelsen af 1960erne koncentreredes mange organisationers krav og ønsker om indkomstforhøjelser til forårsmånederne hvert andet år. Vi så det tydeligst og mest afskrækkende i 1961. Det medførte et sådant pres, at indkomstforhøjelserne ofte sattes højere, end der var baggrund for i produktionsstigningen, og det førte også til uholdbare forskydninger mellem de forskellige grupper, fordi det ingenlunde var givet, at de, der kom først, angav retningslinjerne. Kravene voksede snarere, jo længere tilbage i rækken man stod. Resultatet blev det velkendte, at staten, hvis finansplan for det kommende år skulle fastlægges samtidig, ofte måtte inddrage en for voldsomt udvidet købekraft gennem ekstra skatter. Følgen blev derfor alt for tit en for voldsom stigning i produktionsomkostningerne, en alt for høj rente og valutatab. Men efter min opfattelse er samfundsbilledet ikke fuldttegnet, hvis man ikke også tager i betragtning, at jo mere industrialiseret samfundet er, jo større afhængigheden af udenlandske afsætningsmuligheder er, jo sværere er det at opretholde disse gamle former for indkomstfastsættelse; der mangler netop hensynet til samfundshelheden.

Det var på en sådan baggrund, det radikale venstre udformede sine tanker om økonomisk samordning, således at alle de faktorer, der er bestemmende for samfundsøkonomien, afpasses ikke bare efter hinanden, men navnlig efter, hvad samfundsproduktionen kan bære.

Jeg bemærkede mig i formiddags, at det ærede medlem hr. Erik Eriksen var inde på den tanke, at et samarbejde mellem venstre og de radikale udmærket kunne gennemføres på Nyborgprogrammets grund. Jeg må i den anledning minde om, at netop denne samordningstanke, som jeg her har skitseret, fandt sit udtryk i Nyborgprogrammet, og at vi sidste efterår gennemførte loven om økonomisk samordning og det økonomiske råd, altså virkeliggjorde nogle af de tanker, der var nedlagt i Nyborgprogrammet. Men det ærede medlem hr. Erik Eriksen og hans parti stemte dengang imod denne lovgivning, bygget op efter Nyborgprogrammet. Det var altså begyndelsen til en sådan samordningspolitik, da